

Raadsbrief

Onderwerp: Aanpak Gondalaan, Haaksbergerweg (tussen Gondalaan en Haaksbergerweg) en Oude Haaksbergerweg

Registratienummer: 665436

Datum: 22 januari 2018

Betreft Programma: 4. Leefomgeving

Portefeuillehouder: H.J. Scholten

Medewerker: R. Janssen

Aanleiding

Op 19 december 2017 hebben wij in het kader van het project Gijmink B een besluit genomen over de aanpak van Gondalaan en delen van Haaksbergerweg en Oude Haaksbergerweg in Goor.

Aanleiding hiervoor waren de resultaten van bodemonderzoeken, waaruit bleek dat het grootste deel van de bermen is verontreinigd met asbest.

In nauw overleg met de provincie Overijssel en de aan het project verbonden externe adviseur Arcadis, die een uitvoerige studie heeft verricht naar de impact van de aangetroffen asbestverontreiniging en handelingsmogelijkheden, is die besluitvorming voorbereid.

In deze raadsbrief verwoorden wij de denklĳjn die ons, als resultaat van een brede belangenafweging, tot het standpunt heeft gebracht dat het noodzakelijk is om alle 94 monumentale bomen die in de huidige laanstructuur aanwezig zijn te verwijderen.

Vanzelfsprekend betreuren wij het dat zoveel vitale eiken door de sanering uit het straatbeeld verdwijnen, maar zien het als een onvermĳdelijke stap naar een duurzame oplossing van de asbestproblematiek. Door middel van een gedegen herplantingsplan beogen we dat op afzienbare termijn een nieuwe, waardevolle groene laanstructuur kan ontstaan.

Uitgangspunten

In ons besluit van 19 december 2017 hebben wij vijf uitgangspunten centraal gesteld:

1. Gezondheidsbelang staat voorop

De bodemonderzoeken tonen aan dat sanering van het grootste deel van de bermen noodzakelijk is. Gezien de (ernstige) mate van verontreiniging met asbest dient blootstelling hieraan te worden voorkomen door afgraving. Op plekken waar sanering niet mogelijk is, als monumentale bomen gehandhaafd worden, moeten risico-reducerende maatregelen worden getroffen.

2. Gecombineerde aanpak met het project Gijmink B

Het verdient de voorkeur om de sanering van de bermen te combineren met de huidige sanering van de wijk in het project Gijmink B, zowel om de overlast voor de buurt te beperken, als om efficiënt om te gaan met de inzet van middelen.

3. Grondige sanering in verband met wisselend verontreinigingsbeeld

Binnen het saneringsproject is het uitgangspunt een grondige (robuuste) saneringsaanpak. Dat houdt in dat ook terreinen waar lagere asbestconcentraties zijn gemeten dan de saneringsnorm, worden gesaneerd als het verontreinigingsbeeld van die terreinen en/of de omgeving daarvan wisselend is.

Dat is veelal het geval bij de bermen langs wegen. Vaak is er sprake van verontreiniging onder de aangrenzende wegen en/of aangrenzende particuliere percelen.

4. Toekomstbestendige oplossing

Met het project Gijmink B wordt gewerkt aan een toekomstgerichte, duurzame oplossing van het asbestprobleem in particuliere percelen en de onverharde openbare ruimte. Toekomstige generaties zaden we hier niet meer mee op. We laten zo weinig mogelijk restverontreiniging achter. We vinden het belangrijk dat dit uitgangspunt ook voor de openbare ruimte geldt, juist omdat we ook van particulieren verlangen dat ze akkoord gaan dat zoveel mogelijk asbest uit hun tuin wordt verwijderd.

5. Integrale aanpak biedt mogelijkheid voor herinrichting straat en geheel nieuwe laanstructuur

Wanneer ingrijpende saneringswerkzaamheden plaatsvinden dan worden de straten beschadigd en moet wegherstel plaatsvinden. Dan is het wenselijk te onderzoeken of een oplossing haalbaar is waarbij een volledig nieuwe groenstructuur centraal staat en aspecten als rioolvervanging, verkeer en parkeren in samenhang worden betrokken.

Argumentatie collegestandpunt

1. Bodemonderzoek

Bodemonderzoek in de bermen toont ernstige verontreiniging en duidt op de noodzaak om te gaan saneren. In een aanmerkelijk deel van de bermen zijn asbestconcentraties aangetroffen (ruim) boven de wettelijke norm (interventiewaarde 100 mg/kg d.s.¹). Het vervuiliingsbeeld is bovendien sterk gedifferentieerd.

Asbestgehalte in de bermen	Aantal bomen
Geen asbest aangetroffen	10
Tussen 0 en 50 mg/kg d.s. ²	20
Tussen 50 en 100 mg/kg d.s.	1
Hoger dan 100 mg/kg d.s.	60
Niet bekend	3
Totaal	94

2. Monumentale bomen

In de bermen staan 94 monumentale, waardevolle bomen (veelal vitale eiken) die van grote waarde zijn voor de groenstructuur in Goor en de beleving in de wijk. Ze zijn opgenomen in de Groenstructuurvisie.

¹ Milligram per kilogram droge stof

² Milligram per kilogram droge stof

3. Arcadisrapport

In het bij de stukken gevoegde rapport van Arcadis zijn de uitslagen van de bodemonderzoeken geduid en de handelingsperspectieven in beeld gebracht. (Rapport: Afweging aanpak bermen Haaksbergerweg, Oude Haaksbergerweg, Gondalaan) Arcadis concludeert hierin dat in het overgrote deel van de bermen overschrijdingen van de saneringsnorm zijn gemeten, met plaatselijk bijzonder hoge asbestconcentraties. Sanering is daarom noodzakelijk, maar wordt belemmerd door de aanwezigheid van bomen.

In principe is het mogelijk om van kap af te zien, als risico-reducerende maatregelen getroffen kunnen worden die afdoende bescherming bieden tegen de blootstellingsrisico's. Omdat die bij diverse bomen niet mogelijk zijn, is het volgens Arcadis onvermijdelijk dat (een deel van) de bomen zal moeten worden gekapt.

- 21 bomen: staan in verontreinigde berm en ruimte voor risico-reducerende maatregelen ontbreekt: kap is onvermijdelijk.

- 34 bomen: staan in verontreinigde berm en er is ruimte voor risico-reducerende maatregelen, maar dit is minder toekomstbestendig en heeft als risico dat de vitaliteit wordt aangetast door sanering.

- *36 bomen*: staan niet in verontreinigde berm, maar de wortels staan mogelijk in verontreinigde tuin of weg, of tijdens werkzaamheden kan blijken dat er toch verontreiniging nabij de boom aanwezig is. Maatregelen zijn dan alsnog noodzakelijk.
- *3 bomen*: bepaling asbestgehalte in de berm heeft niet plaatsgevonden.

4. Sanering

Saneren door afgraven van met asbest verontreinigde grond heeft gevolgen voor de mogelijkheid tot behoud van bomen. In delen van de bermen is het niet mogelijk afdoende te saneren met behoud van de monumentale bomen, omdat mede gezien de verkeersveiligheid de fysieke ruimte ontbreekt om risico-reducerende maatregelen te treffen.

Een aantal van de resterende monumentale bomen zal ten gevolge van sanering van de bermen, ondanks de daarbij te betrachten zorgvuldigheid, toch wortelschade ondervinden. Hierdoor zal de vitaliteit van de bomen achteruitgaan.

De ervaringen die de gemeente in het verleden heeft opgedaan met alternatieve vormen van sanering, zoals het wegzuigen van verontreinigde grond, zijn niet positief. Met name de vitaliteit van bomen heeft hier langjarig onder te lijden waardoor onzeker is of

bomen het op termijn overleven. Ook de invloed op de stabiliteit is hierbij een vraagpunt.

5. Vervanging riolering

De vervanging van het riool gelijktijdig met het uitvoeren van de saneringswerkzaamheden is ook een belang dat meespeelt. Bij de Haaksbergerweg, onder de klinkerbestrating van de parallelweg is vervanging van het riool noodzakelijk. Dit geldt ook voor het asbestcementriool dat in de berm ten zuiden van de Haaksbergerweg ligt. Deze werkzaamheden leiden tot een aantasting van het wortelgestel in het betreffende wegvak waardoor de betreffende bomen niet behouden kunnen worden.

Voor de overige riolering geldt dat vervanging gepland is op de langere termijn (na meer dan 10 jaar). Het kan echter waardevol zijn om die 'naar voren te halen' en gelijktijdig maatregelen voor klimaatadaptatie te nemen als dit kan bijdragen aan het realiseren van een nieuwe weginrichting en groenstructuur. Het college is bereid om binnen het uitvoeringsprogramma GRP 2017-2018 ten laste van de posten vervanging riool, onvoorziene rioolprojecten (klimaatadaptatie) en groot onderhoud de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen.

6. Aantasting groenstructuur

Wanneer een geruim aantal bomen niet kan worden behouden, dan leidt dit tot een grote aantasting van de groenstructuur langs de betreffende wegen. Dan komt de vraag aan de orde of moet worden ingezet op behoud van de resterende bomen, of dat het de voorkeur verdient zoveel mogelijk asbestverontreiniging te verwijderen en vol in te zetten op het realiseren van een nieuwe groenstructuur met voldoende groeipotentieel.

Het college heeft gekozen voor een volledig nieuwe groenstructuur mede gezien de verwachting dat te handhaven bomen schade gaan ondervinden van de sanering en er een niet-samenhangende laanstructuur overblijft. Het college wil extra investeren in een stevige groenstructuur door aanplant van bomen van behoorlijke maat en zowel een landschapsarchitect als de betrokken bewoners mee laten denken over de herinrichting. Dit kan door het resterend budget groen 2017 hiervoor middels budgetoverheveling in te zetten.

7. Wegherstel

Als gevolg van de saneringswerkzaamheden in de wijk Gijmink is wegherstel noodzakelijk. Dit wegherstel heeft tot gevolg dat in meer- of mindere mate ook moet worden overgegaan op sanering van de bodem onder de betreffende wegen. Het college is van mening dat ook deze sanering grondig en in combinatie met de rioleringswerkzaamheden moet worden uitgevoerd. Dekking van de gemeentelijke bijdrage hierbij kan gevonden worden door inzet van de post Rehabilitatie wegen 2019 of de reguliere budgetten voor groot onderhoud wegen.

8. Samenwerking met de Provincie

De Provincie Overijssel, met wie in de afgelopen periode intensief overleg heeft plaatsgevonden en met wie in het project Gijmink B constructief wordt samengewerkt, toont zich bereid financieel bij te dragen aan sanering en herinrichting. Het betreft een extra provinciale bijdrage die via het project Gijmink B beschikbaar wordt gesteld van circa € 1,7 miljoen. De bereidheid van de Provincie om hiermee bij te dragen aan een integrale oplossing heeft voor ons college ook meegespeeld in de belangenafweging.

9. Commissie monumentale bomen

Overeenkomstig de voorwaarden die verbonden zijn aan de omgevingsvergunning van 26 september 2014 voor het kappen van bomen binnen het projectgebied Gijmink B, is de Commissie monumentale bomen Hof van Twente om advies gevraagd. Deze commissie stelt zich blijkens haar schriftelijke reactie van 10 december 2017 op het standpunt dat sprake is van een uitzonderlijke situatie waarbij het overkoepelende belang van volksgezondheid speelt, waardoor zij niet toekomt aan een vakinhoudelijke afweging.

Conclusie

De 5 uitgangspunten in samenhang beschouwd, leiden op basis van de voorgaande argumentatie tot de conclusie van het college dat de kap van alle 94 bomen vereist is. Daarbij hebben wij nadrukkelijk uitgesproken te willen investeren in het terugbrengen van een nieuwe groenstructuur en een goede inrichting van de wegen. Provincie en gemeente zijn bereid gezamenlijk deze integrale aanpak, die een investering van meerdere miljoenen euro's zal vergen, te financieren. Er zijn daardoor voldoende financiële middelen beschikbaar om een goede en duurzame herinrichting te realiseren.

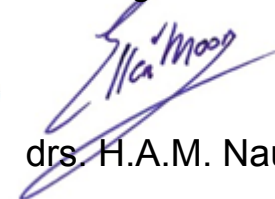
Vervolg

Inmiddels zijn er twee bewonersbijeenkomsten gehouden. Naar aanleiding van de bijeenkomst op 11 januari hebben wij besloten om te bezien of (in overleg met de provincie en eventueel een gedeeltelijke wijziging van uitgangspunten) er mogelijkheden zijn om (delen van) de bomen te behouden en onder welke voorwaarden dit zou kunnen. Hierover gaan wij het gesprek aan met een aantal vertegenwoordigers uit de buurt, die zich tijdens de tweede bewonersbijeenkomst op 17 januari hebben aangemeld. Dit zal geschieden in aanwezigheid van een onafhankelijke externe deskundige.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente
de secretaris, de burgemeester,

drs. D. Lacroix

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel